

1. kapitola

Ženeva, Švýcarsko
srpen 2001

Vystoupila jsem z letadla a zhluboka se nadechla. I vzduch tady chutnal úplně jinak. Trochu cize, ale ne tak, že by mě to odradilo. Spíš lákalo. Čekala mě už jen pasová kontrola a život v novém přechodném domově mohl začít. Postavila jsem se do řady a připravovala si zásobu pohotových odpovědí na podezřívavé otázky celníků. V tom období bylo naprosto normální, že se na nás dívali skrz prsty. Byly jsme holky z východní Evropy, z té části, která v jejich očích ještě nebyla hodna toho, aby její obyvatele pustili do své země bez otázek. A ještě k tomu jsme byly mladé a nebezpečně krásné. Rádi si nás proto prověřovali trochu déle, než bylo nutné, a zároveň po nás tajně pošilhávali. Všichni věděli, že sem jezdíme dělat au-pair. Kdyby chtěli, mohli by nás hned otočit a poslat domů. Ale nechtěli. Jenom nám dávali najevo, že jsou velmi, ale opravdu velmi důležití... Od kamarádek jsem už věděla, jak mám přibližně odpovídat, ale stejně jsem měla pořádně sevřený žaludek.

„Dobrý den, slečno, váš pas prosím,“ zaslechla jsem a směrem k přísnému člověku v uniformě mi automaticky vystřelila ruka s dokladem.

„Jste tady poprvé?“ podíval se na moji fotku v pase a potom na mě.

„Ano,“ přikývla jsem.

„Dovolená?“

„Ano.“

„Máte tu známé?“ listoval v pase.

„Čekají na mě tady na letišti,“ snažila jsem se vypadat klidně a přirozeně.

„Zdržíte se dlouho?“ nenápadně se ušklíbl.

„Pár týdnů,“ lhala jsem, až se prášilo. Opět si mě přeměřil. Někdy měli ve zvyku kontrolovat i hotovost, a toho jsem se obávala ze všeho nejvíc. Neměla jsem u sebe dost švýcarských franků. Ani jiných peněz. Přijela jsem si jsem vydělat.

„Tak přeju příjemný pobyt,“ řekl rutinně.

Podal mi pas a konečně se usmál. Oddechla jsem si. Vešla jsem do areálu ženevského letiště, v ruce jsem svírala fotografii, kterou jsem narychlo vytáhla z kabelky. Strachovala jsem se zbytečně. Nedali se přehlédnout.

„Nino, Nino! Tady jsme,“ mávali mi už z dálky.

Počáteční napětí ze mě spadlo. Vypadali vesele, neškodně, jako bychom opravdu byli rodina. Žádný transparent a přísné pohledy, jak jsem to viděla ve filmech. Hned jak jsme se k sobě prodrali skrz ostatní lidi, mě členové mé nové rodiny objali a políbili – tak, jak se na správné Švýcary patří. Vždycky se líbají třikrát, tak je to tady zvykem. Později jsem to nazvala líbání po švýcarsku.

Catrine a Laurent tvořili sympatický manželský pár s příjemným, otevřeným a srdečným vystupováním. Jejich dvě malé ratolesti, dvouletá Jade a šestiletá Océane, mi přirostly k srdci od prvního okamžiku. Prohlížely si mě zvědavými očky, poskakovaly a neustále přitom švitořily francouzské říkanky. Nedalo se přehlédnout, že holčičky byly jiné než jejich světlovlasí rodiče. Očividně byly adoptované. Dvě krásné Vietnamky s ebenově

černými rovnými vlasy, tmavýma očima a s výrazně tmavší pletí.

Když mě po chvilce chytily za ruku, byla jsem přesvědčená, že to s nimi nějak zvládnou. S dětmi jsem žádné zkušenosti neměla, tak jsem se své nové úlohy au-pair tady v Ženevě trochu obávala. A ve chvíli, kdy jsem ruce těch malých holčiček držela ve svých, můj strach a pocit zodpovědnosti ještě vzrostly.

Do té doby jsem viděla jen peníze, které přivezu domů...

Přijela jsem sem, aby se máma už tolik netrápila. Byla na mě a na mého mladšího bratra úplně sama. Rozvedla se, když mi bylo osm let, od té doby nás živila sama. Alimenty od mého otce přicházely na náš účet příležitostně, nedbal ani na milá slova, ani na prosby, ani na křik. Tvrdil, že nemá. Možná opravdu neměl, nebyl čas to zkoumat. Musela jsem pracovat. Ale když se i můj bratr dostal na vysokou, ani brigády už nestačily. Jakmile mi kamarádka nabídla práci au-pair v Ženevě, odložila jsem dočasně školu a chopila se příležitosti. Každý věděl, že se tady dá slušně vydělat. Tak jsem neváhala.

Šlo přece jen o jediný rok.

Nic se tím nezmění.

Akorát suma peněz na účtu.

Když jsme se přivítali, Catrine navrhla, abychom si něco zakousli. Super. Žaludek se mi svíral hlady, blafy v letadle se nedaly jíst a ráno jsem do sebe hodila jen trochu vloček s mlékem...

„Co máš ráda, Nino?“ mile se mě zeptal pán domu, když mi nakládal batoh do kufru auta.

„Všechno,“ odpověděla jsem slušně.

Usmál se.

„Máš na něco chuť?“

Zasmála jsem se.

„Hamburger, hamburger!“ předběhla mě malá Océane s velkou prosbou v očích a já jsem přikývla.

„Jasně, švýcarský hamburger jsem ještě v životě nejedla!“

Strávili jsme spolu první ženevské odpoledne. Hned poté, co jsme do sebe hodili docela dobré hovězí maso v sladké housce, jsme zamířili do samého srdce Ženevy s jezerem Lac Léman. Jeho název pochází z latiny a to Švýcaři nemají příliš v lásce, proto ho nazývají Ženevské jezero, přesněji, francouzsky – Lac de Genève. Táhne se od Ženevy až po jižní Francii. A pro mě nemohli vybrat hezčí místo. Jako z pohlednice. Nebo z knih, v nichž listujete s vědomím, že místa, která jsou tam vyfocená, nikdy na vlastní oči neuvidíte... Tohle jezero má svou typickou vůni, která se mi hned vryla do paměti, a navzdory tomu, že letní sezona už skončila, bylo tady ještě stále dost turistů. Určitě jím byla stejně okouzlená i císařovna Alžběta neboli charizmatická princezna Sissi, která zde bohužel v září roku 1898 našla smrt. Umřela na nábřeží rukou italského anarchisty Luigiho Lucheniho, který ji přesně na tomhle místě probodl ostrým předmětem. Její pomník zdobí svazek květin a lidé, co hleděli do její kamenné tváře, mlčeli. Možná mysleli na její osud, možná na svůj. Možná nemysleli na nic. Když je kolem vás tolik krásy, myšlenky se vám rozutečou. Jen cítíte. Nemyslíte. Přehlédnout jsem tam na nábřeží nemohla ani fontánu s názvem Jet d'Eau. Vypadá jako gejzír vyvěrající ze středu jezera. Nainstalovali ji tam v roce 1886 a stříká do výšky 140 metrů. Při procházce podél ní jsem si musela pokaždé dávat pozor, abych nebyla celá promočená při náhlé změně směru větru. Nikdy se mi nepodařilo projít úplně suchá a vždycky mě to rozveselilo.

Catrine si všimla, jak očima skáču po tvářích lidí, kteří byli u jezera spolu s námi, přistoupila ke mně a řekla:

„V Ženevě je spousta cizinců. Také ji tak nazývají – město cizinců. Jsem přesvědčená, že tady potkáš i někoho ze Slovenska.“

„Znáte nějaké Slováky?“ zeptala jsem se.

Zavrtěla hlavou.

„Ne, ale neznám národnost, která by tu neměla zastoupení.“

Povzbudivě se na mě usmála, zavěsila se do manžela a mě nechala, abych posháněla děti, které pobíhaly neda-leko u prolézaček. Poslechly. Tak fajn, asi to nebude tak těžké.

Postupně jsem opravdu poznala spoustu Nešvýcarů. Byli to Jugoslávci, Rakušané, Francouzi, Poláci, Rumuni, Brazílci, Peruánci, tmaví Afričané, Arabové, Japonci, Albánci, Vietnamci, Portugalci, Španělé. Každý z nich si ze Ženevy vzal to svoje a žil si svým tempem. Ale největším cizincem jsem se během prvních týdnů svého pobytu v Ženevě cítila já. A navíc mi jejich úřední jazyk – francouzština – připadal jako nejtěžší jazyk na světě. Catrine si všimla, že moje komunikace s dětmi často vážne právě kvůli jazykové bariéře, ačkoli jsem uměla dobře anglicky, s dívkami to ani nehnulo.

„Nechceš chodit do večerní školy?“ navrhla mi jednou a podávala mi leták, „naučíš se francouzsky, poznáš nové lidi a odpočineš si od dětí.“

Přikývla jsem a v duchu ji zulíbala. Už jsem začínala mít plenek plné zuby.

„Dávej si pozor, Ninko, tam je jiný svět,“ říkala mi do telefonu moje matka, když jsem jí to radostně oznamovala, a mně ještě dnes zní v uších její ustaraný hlas...

Bylo to moje první odloučení od domova. Nikdy jsem nebyla typický mamčin mazánek, ale tady mi začala chybět. A postupně i všichni ostatní – spolužáci z vysoké, známí, přátelé, bratr, s nímž jsme si neustále vjížděli do vlasů, moje babička, a dokonce i naše věčně reptající sousedka.

Hodně jsem v té době myslela na Richarda. Zнала jsem ho tři roky, jela jsem po něm od první chvíle, co jsem ho v prváku na veřejce uviděla se skripty v ruce, a od té doby jsem po něm nenápadně pošilhávala na každé společné přednášce. Úsměv pokaždé opětoval, ale nikdy se to neposunulo dál.

Až jednou na jakémsi mejdanu, kde jsme se, oba opilí, nenasytně líbali na zahradě rodinného domu pod obraz zpitého organizátora akce. Cítila jsem se jako herečka z amerických filmů, všechno šlo podle scénáře. Říkala jsem si, tohle je ono, už spolu chodíme a teď se to už posune. Jako správná dáma jsem čekala, že to posune právě Richard. A taky to posunul. Jenom trochu špatným směrem. Za pár dní mi představil svoji přítelkyni a od toho okamžiku se mnou řešil všechny své otázky ve věcech lásky. Plakal mi na rameni, a když časem přišla další adeptka, radil se se mnou, jak na ni. Nebyla jsem ušetřena ani různých podrobností a po nějaké době jsem věděla, jak to má Richard nejrady. Bolelo to. Hodně. Pro něj jsem však byla „jen“ kamarádka, což mě neskutečně mrzelo, ale po jisté době jsem se s tím dokázala smířit.

Richard mi zkrátka nebyl souzený.

I proto mě doma nic nedrželo.

Catrine vlastnila kadeřnický salon na opačném konci města, a tak do práce chodila brzy a vracela se poměrně pozdě. Laurent pracoval jako inženýr ve známé švýcar-

ské telekomunikační společnosti. Zbožňovala jsem zvuk jeho motorčky, když přífrčel každé pozdní odpoledne domů, děti mu skočily kolem krku a já jsem měla konečně volno. Občas jsem se přistihla, jak ho u dětí sleduju.

Způsob, jakým se jim věnoval, bez zábran s nimi blbnul a nevnímal při tom nic kolem, mě zvláště fascinoval. Jednou jsem se trochu pozapomněla a pozorovala je, jak skotačí. Podvědomě jsem se usmívala a musela jsem vypadat jako blázen. Laurent si mě všiml, otočil se od holčiček a usmál se na mě. Okamžitě jsem se vzpamatovala a v duchu si vynadala. Ruce i oči pryč od toho chlapa. Vždyť tě vyhodí.

Asi po měsíci mi Catrine ukázala rodinné album. Uvařili jsme si kávu, sedli si na terasu jejich domku a všechno mi povyprávěla. Jade a Océane adoptovali, protože se jí nikdy nepodařilo otěhotnět. A přišla řeč i na Magdu, au-pair, která u nich pracovala přede mnou.

„Proč odešla?“ zeptala jsem se netaktně a sypala si cukr do kávy. Catrine pohlédla do hrnku.

„Měli s Laurentem poměr.“

Káva mi málem zaskočila a oči mi vylezly z důlků. Bože, snad si nevšimla, že jsem na něj párkrát zírala. Pořádně jsem si zahrávala s ohněm.

„Asi ti nemusím víc vysvětlovat. Musela odejít.“

„To je jasné.“ Tvářila jsem se pobouřeně. V očích jinak přívětivé a sympatické Catrine se tak trochu nebezpečně zablýskalo. Logicky. V tu chvíli jsem si přísahala, že se na Laurenta už ani nepodívám. Catrine mě však nikdy nebrala jako potenciální hrozbu, naopak. Byla ke mně vždy milá, nikdy mi nedávala žádné příkazy, veškerou práci v domácnosti během její nepřítomnosti jsem si organizovala sama. Dokonce se jen usmála, když jsem v její sušičce

na prádlo doslova uškvařila halenku, která musela stát majlant, soudě podle značky, které jsem si samozřejmě všimla, až když jsem zdeformovanou halenku vytáhla ze sušičky. Takový je život au-pair. Náhradní maminka, pečovatelka, uklízečka a kuchařka v jednom. Spousta z nich se starala navíc i o domácí mazlíčky, případně prarodiče na návštěvě. Každé ráno jsem odvedla holky do školy a do školky a potom jsem už nevěděla, co dřív. Uklízet, prát, žehlit, vařit. Všichni, kdo měli doma au-pair, vyžadovali, aby se děti stravovaly doma, a tak jsme litaly jako hadr na holi. Kromě středy, jelikož švýcarské děti chodí do školy jen čtyřikrát týdně. Odpoledne jsem s děvčaty trávila hrami v parku a psaním domácích úkolů. Potom dorazil Laurent, na něhož jsem se od té doby už ani pořádně nepodívala. Ale byla jsem ráda, že můžu aspoň na chvíli vypadnout. Třeba i do večerní školy. Mezi dospělými. Mezi další cizince.